

Rep. nr. 1622

ARBEIDSRECHTBANK MECHELEN

EERSTE KAMER

Vonnis gewezen op 5 september 2007

In zake :

M. [REDACTED] R. [REDACTED] A. [REDACTED] wonende te [REDACTED]
Eiseres, vertegenwoordigd door meester P. GEUENS, advocaat loco meester P.
MEULEMANS, advocaat, Koningin Astridlaan 143 te 2800 Mechelen.

tegen :

HET OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN MECHELEN,
met zetel te 2800 Mechelen, Lange Schipstraat 27.

Verweerder, vertegenwoordigd door meester A. HOUTEKIER, advocaat, Battelse-
steenweg 95 te 2800 Mechelen.

DE RECHTBANK, na beraadslaging, verleent het volgende vonnis :

1. De rechtspleging

Gelet op de stukken van het geding, gevoegd bij het dossier van de rechtspleging, onder meer:

- het verhaal ingesteld door eiseres met verzoekschrift, neergelegd ter griffie van deze Arbeidsrechtbank op 26 april 2006;
- de conclusie genomen door verweerder, ontvangen ter griffie van deze rechtbank op 27 oktober 2006;
- de conclusie genomen door eiseres, ontvangen ter griffie van deze rechtbank op 8 januari 2007;
- de syntheseconclusie genomen door verweerder, neergelegd ter griffie van deze rechtbank op 30 april 2007;
- het administratief dossier en zes aanvullende dossiers;
- de processen-verbaal van de openbare terechtzittingen.

Gehoord de partijen in hun middelen ter zitting van 6 juni 2007.

Bestemd voor bestuurlijke inlichting
Vrij van griffierecht

Voor eensluidend afschrift afgeleverd
aan Tijdschrift... *Waarmerkelingsrecht*
Mechelen, de

De Hoofdgriffier,

L. VAN GOOLEN

Gelet op het naar behoren geïnventariseerd bundel overtuigingsstukken voor beide partijen (elk 1 bundel).

2. Voorwerp van de vordering

Met het verzoekschrift, neergelegd ter griffie van deze rechtbank op 26 april 2006, tekent eiseres, mevrouw M. R. A., beroep aan tegen de beslissing van verweerder, het O.C.M.W. van Mechelen, genomen in de vergadering van het Bijzonder Comité Sociale Zaken (hierna B.C.S.Z.) d.d. 21 maart 2006 en met brief d.d. 27 maart 2006 ter kennis gebracht aan eiseres, aangetekend verzonden op 30 maart 2006. Voornoemde beslissing van het B.C.S.Z. luidt:

"Voor M. R. A. op vraag van ziekenhuis uitzonderlijk financiële hulp a rato maandelijkse verblijfskosten in psychiatrisch ziekenhuis weigeren vanaf 05/12/05 (datum procedure Raad van State gesloten) gezien illegaliteit".

Eiseres gaat niet akkoord met de bestreden beslissing en vordert:

- alleszins te zeggen voor recht dat zij gerechtigd is op dringende medische hulp en verweerder te veroordelen tot de afgifte van een onvoorwaardelijke betalingsverbintenis in het voordeel van het Psychiatrisch Centrum tot delging van de opnamekosten van eiseres;
- verweerder te veroordelen tot de kosten van het geding, daarbij begrepen de rechtsplegingsvergoeding.

3. Feiten en voorgaande

Eiseres diende op 29 januari 1999 een asielaanvraag in die ontvankelijk werd verklaard.

Bij beslissing van 21 januari 2002 verklaarde de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen de asielaanvraag van eiseres ongegrond. Uit het sociaal verslag (stuk 2 – bundel verweerder) blijkt dat de afwijzing ten gronde van de asielaanvraag van eiseres gestoeld werd op technische redenen, voortvloeiend uit het feit dat eiseres niet verscheen op het verhoor.

Het beroep dat eiseres tegen de beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen instelde bij de Vaste Beroepscommissie voor de Vluchtelingen werd bij beslissing van 15 mei 2002 afgewezen. Uit het sociaal verslag (stuk 2 – bundel verweerder) blijkt dat deze afwijzing eveneens berust op een zogenaamde technische reden, voortvloeiend uit het feit dat eiseres niet verscheen op het verhoor.

Eiseres tekende tegen de beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor Vluchtelingen een beroep tot nietigverklaring in bij de Raad van State. Bij arrest van 5 december 2005 verwierp de Raad van State voornoemd beroep tot nietigverklaring.

Eiseres diende, op basis van artikel 9, derde lid van de Vreemdelingenwet, een verzoek in tot machtiging van een verblijf van langer dan drie maanden in België omwille van medische gronden, en dit op een niet nader bepaalde datum in de loop van de maand juli 2004 (stuk 2 – bundel verweerder).

Met ingang van 10 februari 2004 werd eiseres opgenomen in het Psychiatrisch Ziekenhuis [REDACTED] (stuk 1 – bundel eiseres; zie tevens stuk 1 – bundel verweerder).

Bij vonnis d.d. 18 maart 2004 gaf de Vrederechter van het Kanton Lier, in het kader van de Wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, het bevel tot verder verblijf van eiseres in voornoemd psychiatrisch ziekenhuis, en dit voor een duurtijd van ten hoogste twee jaar met aanvang op 21 maart 2004. Na het verstrijken van deze termijn van twee jaar werd eiseres verder opgenomen in voornoemd psychiatrisch ziekenhuis. In het schrijven d.d. 14 december 2006 (stuk 2 – bundel eiseres) stelt de behandelende arts van eiseres dat het statuut van gedwongen opname van eiseres vanaf maart 2006 verlengd werd met twee jaar (stuk 2 – bundel eiseres).

Bij beslissing van 8 februari 2006 van de POD Maatschappelijke Integratie werd verweerder, op grond van artikel 2, §1 van de Wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, aangewezen als het (enige) bevoegde centrum om een beslissing te nemen over de steunaanvraag van eiseres (stuk 1 – bundel verweerder).

Op 21 maart 2006 besliste verweerder, zoals hogerop aangegeven, om ten behoeve van eiseres de financiële hulp à rato van de maandelijkse verblijfskosten in het psychiatrisch centrum te [REDACTED] te weigeren vanaf 5 december 2005 (stuk 3 – bundel verweerder). In het aangetekend schrijven d.d. 27 maart 2006 (stukken 4 en 5 – bundel verweerder) wordt de beslissing van 21 maart 2006 als volgt toegelicht en gemotiveerd :

"[...]"

Het OCMW besliste in vergadering van het Bijzonder Comité Sociale Zaken van 21 maart 2006 om u geen financiële hulp toe te kennen omdat u illegaal op Belgisch grondgebied verblijft en het OCMW Mechelen

*hierdoor niet bevoegd is hulpverlening toe te kennen. Enkel dringende en noodzakelijke dokters- en medicatiekosten kunnen ten laste worden genomen volgende de huidige wetgeving, doch de verblijfskosten in het psychiatrisch ziekenhuis te Duffel vallen hier niet onder.
[...]"*

Tegen deze beslissing tekende eiseres beroep aan met het verzoekschrift, neergelegd ter griffie van deze rechtbank op 26 april 2006.

Bij schrijven d.d. 18 januari 2007 deelde de dienst Vreemdelingenzaken de volgende beslissing mee aan de raadsman van eiseres (stuk 3 – bundel eiseres):

*"[...]
Ik heb de eer U mee te delen dat op 18/01/2007 instructies werden gegeven aan het gemeentebestuur van Duffel om betrokkene in te schrijven in het vreemdelingenregister en haar een bewijs van inschrijving voor een verblijf van **beperkte duur** – twaalf maanden – af te geven. **Binnen deze periode dient betrokkene een recent medisch getuigschrift dat de therapietrouw bevestigt en opgesteld is door de geneesheer die de therapeutische opvolging verzekert, voor te leggen. Tevens dient zij een geldig internationaal erkend en door haar nationale overheden afgeleverd reisdocument/paspoort voor te leggen.**
[...]"*

Bij beslissing genomen door het B.C.S.Z. op 6 maart 2007 besliste verweerder om, op vraag van het ziekenhuis [REDACTED] met ingang van 18 januari 2007, ten behoeve van eiseres financiële hulp toe te staan à rato van het leefloon categorie 2, omdat betrokkene kan vrijgesteld worden om gezondheidsredenen (ziekenhuisopname) en deze steun maandelijks uit te betalen op de rekening van het ziekenhuis (stukken 6 en 7 – bundel verweerder). Tevens werd beslist om een medicatietussenkomst toe te staan vanaf 18 januari 2007.

4. Beoordeling

4.1. Aangaande de ontvankelijkheid

Met een verzoekschrift neergelegd ter griffie van deze arbeidsrechtbank op 26 april 2006 tekende eiseres beroep aan tegen een beslissing van het B.C.S.Z. van het OCMW van Mechelen d.d. 21 maart 2006, ter kennis gebracht bij brief d.d. 27 maart 2006, aangetekend verzonden op 30 maart 2006.

Het beroep dat tijdig (binnen de drie maanden) en regelmatig werd ingesteld en waarvan de ontvankelijkheid niet wordt betwist door verweerder, is ontvankelijk.

4.2. Ten gronde

4.2.1. Standpunt van eiseres

Eiseres beroept zich ter zake op artikel 57, § 2 van de organieke O.C.M.W.-wet dat ieder O.C.M.W. opdraagt om dringende medische hulp te verlenen aan behoeftige illegale vreemdelingen die in het land verblijven. Deze dringende medische hulp betreft hulp die een uitsluitend medisch karakter vertoont en waarvan de dringendheid met een medisch getuigschrift wordt aangetoond. Zij kan zowel ambulant worden verstrekt als in een verplegingsinstelling. De dringende medische hulp kan zorgverstrekking omvatten van zowel preventieve als curatieve aard. De appreciatie van het dringend karakter en de aard van de medische hulp komt uitsluitend toe aan een geneesheer, zo stelt eiseres. *In casu* beschikt eiseres over een medisch attest van een gespecialiseerde geneesheer waaruit niet alleen het dringend karakter van de hulp blijkt maar ook dat deze hulp enkel maar op een adequate wijze kan worden verstrekt door de blijvende opname van eiseres in een psychiatrische instelling. Eiseres betoogt dat zij, na een periode van inobservatiestelling, overigens het voorwerp was van een gedwongen opname die slechts kan worden bevolen in geval van geestesziekte en indien een andere geschikte behandeling ontbreekt.

Volgens eiseres verbiedt geen enkele wettelijke bepaling om psychiatrische hulp te kwalificeren als dringende medische hulp in de zin van artikel 57, § 2 van de O.C.M.W.-wet. Bovendien blijkt nergens uit het sociaal onderzoek van verweerder dat de medische toestand van eiseres in vraag kan worden gesteld en evenmin de dringende noodzaak aan hulpverlening en het feit dat aan eiseres niet op een andere wijze deze hulp kan worden verschaft tenzij door opname in een psychiatrische instelling.

Uit het sociaal onderzoek blijkt volgens eiseres dat verweerder zich op de niet-terugbetaalbaarheid, door de POD Maatschappelijke Integratie, van de verblijfskosten in een psychiatrisch ziekenhuis beroept om het verzoek van eiseres af te wijzen. Verweerder mag zich evenwel niet beroepen op deze argumentatie, aldus eiseres, die ter zake verwijst naar de omzendbrief van 9 januari 2006, waarin de minister van Maatschappelijke Integratie stelt dat het al dan niet terugbetalen van de medische kosten door de POD Maatschappelijke Integratie niet als motivatie kan worden aangewend door het O.C.M.W. om bepaalde medische kosten niet ten laste te nemen. Bovendien, zo betoogt eiseres, werd, bij Wet van 2 juni 2006, artikel 1,3° van de Wet van 2 april 1965 gewijzigd, waardoor – met ingang van 1 juli 2006 – de

woorden psychiatrische ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen uit de wet geschrapt zijn en de tenlasteneming van deze hulpverlening terugbetaald wordt aan het O.C.M.W.

4.2.2. Standpunt van verweerder

Ingevolge de beslissing, genomen door het B.C.S.Z. op 6 maart 2007, beperkt de betwisting tussen partijen zich, aldus verweerder, tot het recht op maatschappelijke dienstverlening van eiseres voor de periode voorafgaand aan 18 januari 2007, meer bepaald de periode tussen 5 december 2005 en 18 januari 2007. Met betrekking tot deze periode verzoekt verweerder om het door eiseres ingesteld beroep tegen de beslissing van 21 maart 2006 als ongegrond te verklaren en de bestreden beslissing te bevestigen.

Verweerder beroept zich ter zake eveneens op artikel 57, § 2 van de O.C.M.W.-wet, luidens hetwelk de maatschappelijke dienstverlening beperkt is tot dringende medische hulp, wanneer de aanvraag – zoals *in casu* – uitgaat van een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft.

Het K.B. van 12 december 1996 betreffende de dringende medische hulp die door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wordt verstrekt aan vreemdelingen die onwettig in het Rijk verblijven, bepaalt, aldus verweerder, wat onder dringende medische hulp dient te worden verstaan: hulp die een uitsluitend medisch karakter vertoont en waarvan de dringendheid met een medisch getuigschrift wordt aangetoond. Deze hulp kan geen financiële steunverlening, huisvesting of andere maatschappelijke dienstverlening *in natura* zijn. Wat dit laatste betreft, merkt verweerder op dat het Hof van Cassatie in zijn arrest van 17 februari 1997 (*J.L.M.B.* 1997, 536, *Soc. Kron.* 1997, 498, noot, *Bull.* 1997, 244 en *Arr. Cass.* 1997, 237) geoordeeld heeft dat het verstrekken van voedingsmiddelen die noodzakelijk zijn voor het bestaan van de menselijke persoon en van een behoorlijk onderdak, niet vallen onder de notie 'dringende medische hulp'. Om zeker te zijn dat onder het mom van medische hulpverlening toch geen andere hulp zou worden verleend, weigert de federale overheid overigens de terugbetaling van de kosten in geval van financiële steunverlening, huisvesting of andere maatschappelijke dienstverlening, aldus verweerder.

Verweerder meent dan ook dat zij een correcte toepassing van de ter zake geldende wettelijke bepalingen heeft gemaakt door te weigeren om, met ingang van

5 december 2005, de maandelijkse kosten van het verblijf van eiseres in het psychiatrisch ziekenhuis ten laste te nemen.

4.2.3. Beoordeling door de rechtbank

4.2.3.1. Juridisch kader

4.2.3.1.1. Relevante regelgevende bepalingen

Artikel 57, § 2 van de O.C.M.W.-wet bepaalt het volgende:

"In afwijking van de andere bepalingen van deze wet, is de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beperkt tot:

1° het verlenen van dringende medische hulp, wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft;

2° het vaststellen van de staat van behoefteigheid doordat de ouders hun onderhoudsplicht niet nakomen of niet in staat zijn die na te komen, wanneer het gaat om een vreemdeling jonger dan 18 jaar, die met zijn ouders illegaal in het Rijk verblijven.

In het geval bedoeld in 2°, wordt de maatschappelijke hulp beperkt tot de materiële hulp die onontbeerlijk is voor de ontwikkeling van het kind en wordt deze hulp uitsluitend verstrekt in een federaal opvangcentrum overeenkomstig de voorwaarden en nadere regels bepaald door de Koning. De aanwezigheid in het opvangcentrum van de ouders of van de personen die het ouderlijk gezag over het kind daadwerkelijk uitoefenen, wordt gewaarborgd.

De Koning kan bepalen wat onder dringende medische hulp begrepen moet worden.

Een vreemdeling die zich vluchteling heeft verklaard en heeft gevraagd om als dusdanig te worden erkend, verblijft illegaal in het Rijk wanneer de asielaanvraag is geweigerd en aan de betrokken vreemdeling een [...] bevel om het grondgebied te verlaten is betekend.

De maatschappelijke dienstverlening aan een vreemdeling die werkelijk steuntrekkende was op het ogenblik dat hem een [...] bevel om het grondgebied te verlaten werd betekend, wordt, met uitzondering van de dringende medische hulpverlening, stopgezet de dag dat de vreemdeling daadwerkelijk het grondgebied verlaat, en ten laatste de dag van het verstrijken van de termijn van het bevel om het grondgebied te verlaten. Van het bepaalde in het voorgaande lid wordt afgeweken gedurende de termijn die strikt noodzakelijk is om de vreemdeling in staat te stellen het grondgebied te verlaten, voor zover hij een verklaring heeft ondertekend die zijn uitdrukkelijke intentie het grondgebied zo snel mogelijk te willen verlaten, weergeeft. Deze termijn mag in geen geval een maand overschrijden.

De hierboven vermelde intentieverklaring kan slechts eenmaal worden ondertekend. Het centrum verwittigt zonder verwijl de Minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, evenals de betrokken gemeente, van de ondertekening van de intentieverklaring.]

[...]"

Aan dit wetsartikel werd uitvoering gegeven door het K.B. van 12 december 1996 betreffende de dringende medische hulp die door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wordt verstrekt aan de vreemdelingen die onwettig in het Rijk verblijven (B.S. 31 december 1996). Artikel 1 van voornoemd K.B. bepaalt wat onder dringende medische hulp verstaan moet worden:

"De dringende medische hulp, bedoeld in artikel 57, § 2, lid 1 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, betreft hulp die een uitsluitend medisch karakter vertoont en waarvan de dringendheid met een medisch getuigschrift wordt aangetoond. Deze hulp kan geen financiële steunverlening, huisvesting of andere maatschappelijke dienstverlening in natura zijn.

Dringende medische hulp kan zowel ambulant worden verstrekt als in een verplegingsinstelling, zoals bedoeld in artikel 1,3° van de Wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Dringende medische hulpverlening kan zorgverstrekking omvatten van zowel preventieve als curatieve aard.

In geval van besmettelijke ziekten die door de bevoegde overheden als zodanig erkend zijn en onderworpen zijn aan de profylactische maatregelen, moet de dringende medische hulp die aan de patiënt verstrekt wordt de nazorg inhouden die noodzakelijk is voor de algemene volksgezondheid."

Artikel 1,3° van de Wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijke welzijn – waarnaar wordt verwezen in artikel 1, tweede lid van het K.B. van 12 december 1996 – omschrijft verplegingsinstelling als *"elke instelling of afdeling van een instelling waarin, met of zonder hospitalisatie, een diagnose wordt gesteld of een pathologische toestand wordt behandeld"*. Het tweede lid van artikel 1, 3° van voornoemde wet van 2 april 1965 bepaalt: *"Voor de toepassing van deze wet worden niet als verplegingsinstellingen beschouwd: de initiatieven van beschut wonen ten behoeve van psychiatrische patiënten, de medisch-pedagogische instellingen, de instellingen voor doofstommen, blinden of gebrekkigen die lijden aan een zware ongeneeslijke aandoening, de kinderverblijven en de rustoorden voor bejaarden (evenals de serviceflatgebouwen en de woningcomplexen met dienstverlening), voor zover deze voorzieningen als dusdanig door de bevoegde overheid erkend zijn"*.

De Wet van 2 juni 2006 tot wijziging van artikel 1, 3°, tweede lid van de Wet van 2 april 1965 (B.S. 30 juni 2006) heeft in artikel 1, 3°, tweede lid de woorden *"psychiatrische ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen"* geschrapt. *"[...] Het enige doel van deze wetswijziging"*, zo stelt de minister van Maatschappelijke Integratie in de omzendbrief van 4 september 2006 betreffende de

Wet van 2 juni 2006 [...] (B.S. 13 oktober 2006), "is dat psychiatrische ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen voortaan worden beschouwd als verplegingsinstellingen voor de toepassing van de Wet van 2 april 1965. Het feit dat de psychiatrische ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen voortaan als 'verplegingsinstellingen' worden gezien, heeft als gevolg dat de kosten die voortspruiten uit de behandeling van een behoeftige in een psychiatrisch ziekenhuis of verzorgingstehuis binnen de beperkingen van artikel 11, §1 van de voormelde Wet van 2 april 1965, ten laste zullen zijn van het OCMW van de onderstandsdomicilie van de aanvrager of van de Staat, wanneer het gaan om een behoeftige die geen onderstandsdomicilie heeft verkregen". Deze wetswijziging is in werking getreden op 1 juli 2006 en is van toepassing op de opnames in een psychiatrisch ziekenhuis of een psychiatrisch verzorgingstehuis die ingaan vanaf 1 juli 2006 (artikel 2 van de Wet van 2 juni 2006).

4.2.3.1.2. De verenigbaarheid van artikel 57, § 2 van de O.C.M.W.-wet met grondrechtennormen

Over de vraag of (de toepassing van) artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet – en de daarmee verband houdende uitvoeringsbepalingen – verenigbaar zijn met de grondrechtenbepalingen die vervat liggen in de Grondwet en in internationale mensenrechtenverdragen, is er over de jaren een omvangrijke rechtspraak tot stand gekomen, zowel op het niveau van het Arbitragehof als in de rechtspraak van de arbeidsgerechten (S. GILSON en M. GLORIEUX, "Aperçu du droit à l'aide sociale des étrangers", in J.-Y. CARLIER en S. SAROLEA (eds.) *Droit des étrangers et nationalité*, Brussel, Larcier, 2005, 229-332).

In deze rechtspraak werd de toepassing van artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet tot dusver niet *in abstracto* onverenigbaar bevonden met grondrechtenbepalingen, zoals artikel 23 van de Grondwet of artikel 3 van het E.V.R.M. (D. CUYPERS, "Arbitragehof en maatschappelijke dienstverlening", in R. JANVIER, A. VAN REGENMORTEL en V. VERVLIET (eds.), *Het Arbitragehof en de sociale zekerheid*, Brugge, Die Keure, 2003, 211-259).

Voornoemd artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet werd wel in een aantal concrete toepassingshypotheses onverenigbaar bevonden met het grondrechteninstrumentarium (D. TORFS, "Hebben illegalen nog recht op O.C.M.W.-steun? Een overzicht van de rechtspraak van het Arbitragehof", *T.S.R.* 2003, afl. 1, 5-21).

Een eerste toepassingshypothese betreft de situatie van uitgeprocedeerde kandidaat-vluchtelingen met een beroep bij de Raad van State tegen de (negatieve) beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de staatlozen of de beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor de Vluchtelingen en de Staatlozen betreffende respectievelijk de ontvankelijkheid dan wel de gegrondheid van hun asielaanvraag (Arbitragehof nr. 43/98, 22 juli 1998, *B.S.* 29 april 1998, *A.A.* 1998, 527, *J.L.M.B.* 1998, 884, noot A. SIMON, *Mouv. comm.* 1998, 317, *J. dr. jeun.* 1998, afl. 176, 22, noot S. SAROLEA, *T.B.P.* 1998, 670, noot F.D., *Soc. Kron.* 1998, afl. 7, 311-314, noot P.-A. ROSEAU, *Rev. dr. étr.* 1998, 37, noot S. GOFFIN en *T. Vreemd.* 1998, afl. 1 & 2, 23-30, noot M. GROUWELS).

Een tweede hypothese waarin het Arbitragehof de toepassing van artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet als strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet heeft aangemerkt, betreft de toepassing ervan ten overstaan van vreemdelingen die zich in een situatie van medische overmacht bevinden, dit wil zeggen, voor wie het absoluut onmogelijk is om, omwille van hun gezondheidstoestand, gevolg te geven aan een bevel om het grondgebied te verlaten (Arbitragehof nr. 80/99, 30 juni 1999, *A.A.* 1999, 921, *B.S.* 24 november 1999, *J.L.M.B.* 1999, 1159, *J.T.T.* 2000, 75, noot O. DE LEYE, *Rev. dr. étr.* 1999, afl. 103, 226-231, *T. Vreemd.* 1998, afl. 4, 316-319 en *T.B.P.* 2000, 392, noot).

4.2.3.2. Toepassing in concreto

De rechtbank stelt vast dat er *in casu* geen betwisting meer bestaat met betrekking tot de bevoegdheid van verweerder om een beslissing te nemen over de steunaanvraag van eiseres (stuk 1 – bundel verweerder).

Evenmin bestaat er tussen partijen nog betwisting over het recht op maatschappelijke dienstverlening van eiseres voor de periode vanaf 18 januari 2007 tot heden. Met ingang van die datum werd eiseres, als gevolg van een beslissing van de dienst Vreemdelingenzaken omtrent haar aanvraag om, omwille van medische redenen, in toepassing van artikel 9, derde lid van de Vreemdelingenwet een machtiging tot verblijf om langer dan drie maanden in het Rijk te bekomen (stuk 3 – bundel eiseres), ingeschreven in het vreemdelingenregister van de gemeente Duffel, en dit voor een beperkte duur van twaalf maanden. Gelet op het feit dat zij daardoor met ingang van 18 januari 2007 niet meer illegaal op het grondgebied verblijft, besliste verweerder op 6 maart 2007 om met ingang van 18 januari 2007, aan eiseres financiële hulp a rato van het leefloon categorie 2 toe te kennen.

De betwisting tussen partijen spitst zich toe op het recht op maatschappelijke dienstverlening van eiseres voor de periode tussen 5 december 2005 en 18 januari 2007.

Naar het oordeel van de rechtbank kan er voor deze periode – ook niet voor het gedeelte tussen 1 juli 2006 en 18 januari 2007 – toepassing worden gemaakt van de Wet van 2 juni 2006 tot wijziging van artikel 1,3°, tweede lid van de Wet van 2 april 1965 (B.S. 30 juni 2006), waarbij, in voornoemd artikel 1, 3°, tweede lid, de woorden 'psychiatrische ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen' werden geschrapt. Zoals hogerop reeds aangegeven, is deze wetswijziging in werking getreden op 1 juli 2006, maar geldt deze slechts voor de opnames in een psychiatrisch ziekenhuis of een psychiatrisch verzorgingstehuis die ingaan vanaf 1 juli 2006. Op 1 juli 2006 verbleef eiseres evenwel reeds geruime tijd, meer bepaald vanaf 10 februari 2004, in het psychiatrisch ziekenhuis te Duffel.

Deze rechtbank is niettemin van oordeel dat verweerder tijdens de periode van 5 december 2005 en 18 januari 2007 ten onrechte artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet heeft toegepast ten overstaan van eiseres. De rechtbank beroept zich ter zake op het hogergenoemd arrest nr. 80/99 van het Arbitragehof, waarin het Hof de toepassing van artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet als strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet heeft aangemerkt, wanneer het wordt toegepast ten overstaan van een vreemdeling die zich in een situatie van medische overmacht bevindt, dit wil zeggen, voor wie het absoluut onmogelijk is om, omwille van zijn of haar gezondheidstoestand, het grondgebied te verlaten en op die manier zijn of haar illegale verblijfstoestand te beëindigen.

Niettegenstaande het Arbitragehof in dat arrest een antwoord op een prejudiciële vraag formuleerde, zodat het effect ervan zich, strikt juridisch bekeken, beperkt tot de procedure *a quo* waarin de vraag werd opgeworpen, verwijzen arbeidsgerechten op een vrij constante en quasi unanieme wijze naar het arrest nr. 80/99 om artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet buiten werking te laten in geval van een situatie van medische overmacht (cf. D. SIMOENS, *O.C.M.W.-dienstverlening. Praktische handleiding voor een juridisch-correcte individuele dienstverlening*, Brugge, Die Keure, losbl., 492).

Uit deze rechtspraak blijkt allereerst dat de niet-toepassing van artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet in geval van medische overmacht niet afhangt van de voorwaarde dat de betrokken vreemdeling voorafgaandelijk verzoekt om, op basis van artikel 9,

derde lid van de Vreemdelingenwet, zijn of haar illegale verblijfstoestand (minstens tijdelijk) te regulariseren én ter zake een positieve beslissing bekomt vanwege de dienst Vreemdelingenzaken (zie o.m. Arbh. Brussel 13 januari 2005, *Rev. dr. étr.* 2005, afl. 132, 53-55; Arbrb. Antwerpen 28 februari 2000, A.R. nr. 315.075, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 1 maart 2000, A.R. nr. 314.752, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 5 juni 2002, A.R. nr. 342.932, *onuitg.*; Arbrb. Dendermonde 17 juni 2002, A.R. nr. 48.001, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 19 juni 2002, A.R. nr. 343.795, *onuitg.*; Arbrb. Hasselt 28 juni 2002, A.R. nr. 2012860, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 25 november 2002, A.R. nr. 347.233, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 23 december 2002, A.R. nr. 347.487, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 24 november 2003, A.R. nr. 358.268, *onuitg.*; Arbrb. Brussel 5 december 2003, A.R. nrs. 62.974/03, 64.908/03 en 65.351/03, *onuitg.*; Arbrb. Brussel 28 juli 2004, *J. dr. jeun.* 2004, afl. 239, 33 en *Rev. dr. étr.* 2004, afl. 129, 422; Arbrb. Brussel 6 maart 2006, *J. dr. jeun.* 2006, afl. 255, 42-44).

Ten tweede blijkt uit deze rechtspraak dat de arbeidsgerechten bij de interpretatie van de notie 'medische overmacht' of, met andere woorden, de vraag wanneer (of onder welke voorwaarden) een vreemdeling, in de bewoordingen van het Arbitragehof, "in de absolute onmogelijkheid verkeert om gevolg te geven aan een verwijderingsmaatregel", geen vaste set van beoordelingscriteria hanteren, maar een drietal beoordelingsmaatstaven in mindere of meerdere mate frequenteren: de intrinsieke ernst van de medische aandoening; de (on)mogelijkheid voor de betrokken vreemdeling om te reizen en/of de (on)mogelijkheid dat hij of zij in het land van herkomst de vereiste (medische) verzorging kan ontvangen (cf. D. TORFS, "Maatschappelijke integratie en O.C.M.W.-dienstverlening: wetgeving en rechtspraak, *T.S.R.* 2006, 687-738).

Met betrekking tot de intrinsieke ernst van de medische aandoening, stelt deze rechtbank vast dat in de rechtspraak het chronisch karakter van de aandoening (Arbrb. Brussel 15 januari 2004, A.R. nr. 60833/03, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 24 november 2003, A.R. nr. 358.268, *onuitg.*), diverse (langdurige) opnames in een ziekenhuis of in een andere verzorgingsinstelling (Zie o.m. Arbrb. Antwerpen 3 mei 2000, A.R. nr. 317.213, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 6 november 2000, A.R. nr. 323.191, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 20 maart 2002, A.R. nr. 330.561, *onuitg.*; Arbrb. Brussel 16 september 2004, A.R. nrs. 59.345/03 en 68.853/03, *onuitg.*), of, nog, de noodzaak aan een intensieve, regelmatige medische opvolging (Arbrb. Antwerpen 24 november 2003, A.R. nr. 358.268, *onuitg.*; Arbrb. Brussel 16 januari 2006, A.R. nrs. 4526/05, 4538/05 en 4539/05, *onuitg.*), elementen zijn op grond waarvan besloten kan worden tot de intrinsieke ernst van de ziekte (en de daaruit

voortvloeiende onmogelijkheid om gevolg te geven aan een verwijderingsmaatregel). De aard van de aandoening van eiseres – een ernstige psychische decompensatie (stuk 2 – bundel eiseres) – verhindert evenmin om te besluiten dat er sprake is van medische overmacht (zie o.m. Arbh. Luik 18 juli 2006, A.R. nr. 34.149, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 3 mei 2000, A.R. nr. 317.213, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 20 maart 2002, A.R. nr. 330.561, *onuitg.*; Arbrb. Antwerpen 10 juni 2002, A.R. nr. 341.917, *onuitg.*; Arbrb. Brussel 30 maart 2004, A.R. nrs. 67.658/03 en 71.196/04, *onuitg.*; Arbrb. Doornik 14 december 2004, A.R. nr. 24.003, *onuitg.*; Arbrb. Namen 24 december 2004, *Rev. dr. étr.* 2004, afl. 130, 638; Arbrb. Namen 14 januari 2005, A.R. nrs. 119.933, 120.520 en 120.929, *onuitg.*; Arbrb. Brussel 16 september 2005, A.R. nr. 8.817/05, *onuitg.*; Arbrb. Brussel 6 januari 2006, A.R. nr. 17.207/2005, *onuitg.*).

Met betrekking tot het criterium van de onmogelijkheid om, als gevolg van de medische aandoening, te reizen, stelt deze rechtbank vast dat de Arbeidsrechtbank te Antwerpen in een vonnis van 10 juni 2002 oordeelde dat psychiatrische problemen een beletsel kunnen vormen voor de betroffen vreemdeling in illegaal verblijf om zelfstandig terug te keren naar het land van herkomst (Arbrb. Antwerpen 10 juni 2002, A.R. nr. 341.917, *onuitg.*).

De onmogelijkheid om in het land van herkomst de vereiste medische verzorging te bekomen, acht de rechtbank *in casu* bewezen, enerzijds, op basis van de medische verslagen in het dossier (stuk 2 – bundel eiser; stuk 2 – bundel verweerder), en, anderzijds, en vooral, uit het feit dat de dienst Vreemdelingenzaken de aanvraag van eiseres op basis van artikel 9, derde lid van de Vreemdelingenwet omwille van haar medische toestand heeft ingewilligd. De dienst Vreemdelingenzaken gaat slechts over tot een dergelijke inwilliging – die niet retro-actief kan plaatsvinden – wanneer vaststaat dat de betrokken vreemdeling in zijn land van herkomst geen adequate en toegankelijke verzorging kan bekomen (zie o.m. L. LEJEUNE et F. MATHY, "La jurisprudence du Conseil d'Etat au contentieux médical des étrangers", *Rev. dr. étr.* 2002, afl. 119, 393-400; F. MOTULSKY en M. BOBRUSHKIN, "Le séjour des étrangers en Belgique et le contentieux 'médical'. Aperçu de quelques principes dégagés par la jurisprudence récente du tribunal de première instance de Bruxelles siégeant en référé et de la section d'administration du Conseil d'Etat", *J.T.T.* 1998, 281-287 en de daar aangehaalde referenties).

De rechtbank wenst, ten slotte, te beklemtonen dat bij de beoordeling van de medische overmacht in hoofde van eiseres tijdens de periode van 5 december 2005

tot 18 januari 2007, rekening dient te worden gehouden met het feit dat eiseres tijdens deze periode het voorwerp uitmaakt van een gedwongen opname, bevolen door de Vrederechter van het kanton Lier, in toepassing van de Wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke (B.S. 27 juli 1990). Een dergelijke gedwongen opname kan slechts worden bevolen in geval van geestesziekte en indien een andere geschikte behandeling ontbreekt en is, zoals eiseres terecht aanvoert, slechts mogelijk wanneer de betrokkene hetzij zijn of haar eigen gezondheid en veiligheid ernstig in het gevaar brengt, hetzij een ernstige bedreiging vormt voor andermans leven of integriteit (cf. artikel 2 van de voornoemde Wet van 26 juni 1990). Ook deze maatregel wijst er op dat de situatie van eiseres vanuit medisch oogpunt bijzonder ernstig is.

Uit het voorgaande volgt dat eiseres zich, naar het oordeel van deze rechtbank, in de periode tussen 5 december 2005 en 18 januari 2007, in een situatie van medische overmacht in de zin van het arrest nr. 80/99 van het Arbitragehof bevond, waardoor artikel 57, §2 van de O.C.M.W.-wet op haar geen toepassing mocht vinden conform voornoemd arrest.

De vordering is gegrond voor de periode van 5 december 2005 tot en met 17 januari 2007.

4.3. Aangaande de gedingkosten

Overeenkomstig artikel 1017, tweede lid Ger. W. wordt de overheid of de instelling, belast met het toepassen van wetten en verordeningen, bedoeld in onder meer artikel 580, 8° Ger.W. in de kosten verwezen.

Gelet op de bepalingen van de Wet van 15 juni 1935 betreffende het taalgebruik in gerechtszaken.

OM DEZE REDENEN :

DE RECHTBANK, gehoord in openbare terechtzitting de heer E. VERHAEGEN, Substituut-arbeidsauditeur, in zijn overeenkomstig mondeling advies, waarop niet werd gerepliceerd.

Rechtsdoende op tegenspraak.

Verklaart de vordering ontvankelijk en gegrond als volgt.
Vernietigt de bestreden beslissing in kwestie.

Veroordeelt verweerder tot de betaling van financiële hulp a rato van de maandelijks verblijfskosten van eiseres voortvloeiend uit haar gedwongen opname in het Psychiatrisch Centrum [REDACTED] te [REDACTED] en dit voor de periode van 5 december 2005 tot en met 17 januari 2007.

Verwijst verweerder, overeenkomstig artikel 1017, 2^e lid Ger.W., in de gedingkosten, door de rechtbank vereffend op 109,32 EUR, zijnde de toepasselijke rechtsplegingsvergoeding.

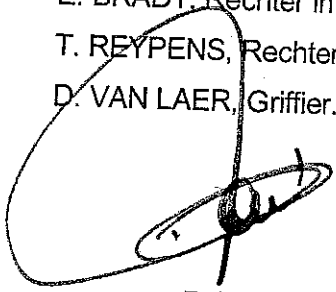
Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting van de eerste Kamer van de ARBEIDSRECHTBANK te Mechelen de dato **vijf september tweeduizend en zeven**, waar aanwezig waren :

H. VERBIST, Voorzitter;

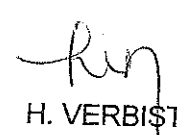
E. BRADT, Rechter in sociale zaken als werkgever;

T. REYPENS, Rechter in sociale zaken als werknemer-arbeider;

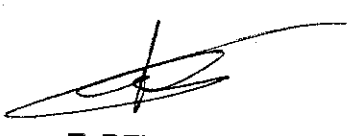
D. VAN LAER, Griffier.

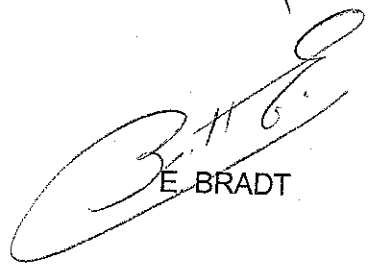
D. VAN LAER

H. VERBIST

T. REYPENS

E. BRADT